

Missa en Sol Major de Francis Poulenc

Bon dia a tothom i benvinguts al Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes.

Avui finalitzarem la setena temporada del projecte sentint una obra excepcional, la Missa en Sol major per a cor a capella de Francis Poulenc escrita el 1937. I és excepcional no només per la seva enorme bellesa sino també per l'extrema dificultat i exigència de la seva escriptura, que fa que hi hagi poques oportunitats de sentir-la en directe. Ens han calgut 7 anys per arribar fins aquí i no podem estar més feliços i orgullosos de la salut i vitalitat del projecte, així com de la qualitat de l'ensemble Barcelona Ars Nova, que sota el lideratge de Mireia Barrera creix ofici rere ofici. Us volem donar les gràcies pel vostre suport, ja que aquest és un èxit compartit i sense la vostra fidelitat a la nostra iniciativa i la vostra ajuda no hauria estat possible ser on som.

El 1936 Francisc Poulenc tenia 37 anys i malgrat el seu talent i ser ja un compositor consolidat, molts dels seus detractors titllaven la seva música de frívola. Ell mateix reconeixia el seu

gust per "l'adorable mauvaise musique", a l'arrel del qual probablement es trobi la influència de la seva mare, Jenny Poulenc, que era una pianista competent però amb uns interessos musicals absolutament eclèctics i que abarcaven des de la música més elevada, a la més popular i efímera.

Potser l'estudi dels motets de Monteverdi que Poulenc va realitzar amb la gran Nadia Boulanger el 1936, es pugui interpretar com un intent del compositor de començar a comprendre una música més profunda. Tanmateix va ser la combinació de dos fets sense relació esdevinguts aquell any la que va provocar, per una banda el resorgiment de la fe religiosa de Poulenc, així com una nova seriositat en la seva música. Un d'aquests esdeveniments va ser la mort en accident de cotxe del seu amic Pierre-Octave Ferroud, també compositor, que va afectar enormement a Poulenc. L'altre fet fou la visita al Santuari de Rocamadour, pocs dies després de la mort de Ferroud. El propi Poulenc explicava un temps després: "Uns dies abans vaig assebeitar-me de la tràgica mort del meu col·lega. Mentre meditava sobre la fragilitat de la nostra existència, vaig ser arrossegat un cop més a la vida de l'esperit. Rocamadour va tenir l'efecte de restaurar la fe de la

meva infantesa. Aquest santuari, sense dubte el més antic de França... ho te tot per captivar-me... El vespre mateix de la visita a Rocamadour vaig començar les "Lletanies a la Verge Negra" per a veus de dona i orgue. "

Poulenc va escriure la "Missa en Sol major" per a l'agrupació "Chanteurs de Lyon" i la va dedicar a la memòria del seu pare, Émile Poulenc, que havia mort el 1917. La renaixença de la fe del compositor va connectar-lo amb la figura del pare, un important empresari farmacèutic profundament catòlic. Tanmateix el temps dedicat a l'escriptura de la missa va ser una època feliç per a Poulenc. L'agost del 1937 escriu a la seva germana, Jeanne Manceaux: "La meva missa va de meravella. Crec que és prou bona, tant pel que fa a l'escriptura coral com a la música. Els temes estan ben trobats i res fa olor d'esforç. Em sento en plena forma a tots els nivells, encantat de veure com llargs mesos de treball es posen en fila davant meu."

La Missa que avui escoltarem consta de les parts habituals de la Missa Llatina, excepte el Credo. És per tant formalment una Missa Brevis. En una postal enviada al musicòleg i pianista

belga Paul Collaer, amb una reproducció d'un famós capitell de l'església d'Autun que representa l'àngel despertant els Reis Mags que estan al llit, Poulenc diu que la visita a aquesta església li ha inspirat la Missa. "Què pot haver de més corprenedor que aquest àngel despertant els Tres Reis!" apunta a la postal. Veritablement a l'escriptura de la missa trobem aquesta església arcaïca d'Autun en les entonacions i els girs modals que recorden la música del sXVI, a la vegada que també hi és la ingenuïtat de les representacions medievals, com la d'aquests Reis Mags, en la puresa i inspiració de les melodies, d'una senzillesa i expressivitat que enamoren. A partir d'una escriptura clàssica pel que era l'època (la Segona Escola de Viena, amb Schönberg, Webern i Berg ja havia passat), Poulenc crea un estil absolutament propi per un ús personal de l'harmonia i la juxtaposició de seccions de pocs compasos amb diferents combinacions de veus, creant la sensació de diferents registres com si d'un orgue es tractés.

Addicionalment sentirem altres dues obres del compositor francès: el motet "Exultate Deo" i l'"Ave Maria" pertanyent a la seva òpera més coneguda, els "Diàlegs de Carmelites".

Finalitzarem la celebració amb el motet "Cantate Domino" del compositor Ottavio Pittoni, que va viure a Roma a cavall entre els segles XVII i XVIII.

Els recordem que les obres seran interpretades pel cor del projecte, Barcelona Ars Nova, sota la direcció de Mireia Barrera.

La cerimònia serà oficiada per Jordi-Agustí Piqué,..., **Armand Puig**, ****; i **Santiago Bueno**, Doctor en Dret Canònic i Vicari Judicial de la Diòcesi de Barcelona

Volem agrair la seva acollida a les germanes clarisses de la comunitat del Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes.

I aprofitem per insistir en que la continuïtat del projecte de les Misses Polifòniques depèn de la generositat de tots, cadascú segons les seves possibilitats. D'aquesta manera us convidem, als que encara no ho feu, a col·laborar-hi tot fent-vos socis, per al que cal que ompliu la butlleta que trobareu al programa de mà que us aportem, o dipositant una quantitat a les urnes que els responsables de l'Associació sostenen a la sortida del Temple.

Tot acabant la setena temporada del projecte, ja estem treballant en la programació de la vuitena. Esperem ben aviat compartir el seu contingut amb vosaltres i encara més, que l'any que ve ens seguiu acompanyant i vivint amb l'aventura de les Misses Polifòniques.

Que tingueu un bon diumenge.